

МАРТИН ВОПЕНКА

СПЯЩИЯТ ГРАД

Култура

*This project has been funded with support from the
European Commission.*

*This publication [communication] reflects the views only
of the author, and the Commission cannot be held
responsible for any use which may be made
of the information contained therein.*

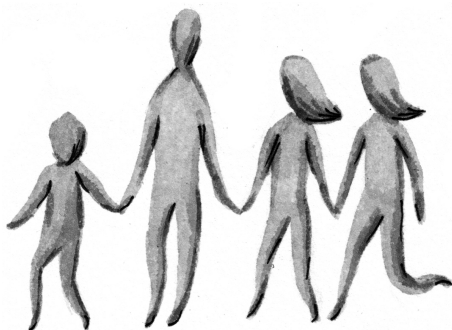
*Този проект е финансиран с подкрепата на
Европейската комисия.*

*Тази публикация [съобщение] отразява само личните
виждания на нейния автор и от Комисията не може
да бъде търсена отговорност за използването
на съдържащата се в нея информация.*

МАРТИН ВОПЕНКА

СПЯЩИЯТ ГРАД

Превела от чешки:
Анжелина Пенчева

„ЕМАС“

Martin Vorěnka

SPÍCÍ MĚSTO

© Martin Vorěnka

Мартин Воренка

СПЯЩИЯТ ГРАД

Превела от чешки: *Анжелина Пенчева*

Илюстрации: © *Даниела Оленикова*

Адаптация на илюстрациите и корицата: *Златина Гочева*

© ИК „ЕМАС“

Всички права запазени!

*На всичките ми деца – Елишка, Джонатан,
Клара и Себастиан*

ЧАСТ ПЪРВА

НЕПРОБУДНИЯТ СЪН

1

Пръв се събуди малкият Самуел. Отвори очи и видя, че през прозореца в стаята вече се лее изобилна дневна светлина. Отметна завивката и седна в леглото – надъхан, нетърпелив. Чакаше го един нов ден.

Брат му още спеше горе на двуетажното им легло. Големият петнайсетгодишен Кристоф, който спи до късно само когато не са на училище. А нали са на училище почти през цялото време? Значи, щом Кристоф още не се е събудил, явно днес е един от онези редки дни, когато не са училище – неделя или събота.

„Дали поне момичетата вече са будни?“, помисли си Самуел. Тихичко се измъкна от стаята и с боси крачка затопурка по паркета. Жалко, в хола беше тихо, родителите им явно още спяха горе, в спалнята си. През големия прозорец, отделящ стаята от терасата, вътре падаха слънчеви лъчи и всичко ухаеше многообещаващо – нали тъпата нощ, през която не може да се прави нищо друго, освен да се спи, най-после си бе отишла.

Самуел тръгна нагоре по витото стълбище. Стъпваше нечутно като мишле, въпреки че в действителност му се искаше да вдигне голям шум, ама такъв, който да събуди майка им и баща им или момичетата. Хич не обичаше да е сам.

Но по маршрута му не се появи никакъв предмет, в който човек да се спъне или дори да го бутне надолу по стълбите. Затова поне си пое дъх много шумно.

Родителите му обаче лежаха неподвижно на голямата си спалня. Понякога Самуел се пхваше при тях нощем. Сега и двамата спяха свити на кълбо, с гръб един към друг. Самуел ясно различаваше по-бързия дъх на майка си и по-бавния – на баща си.

В този момент се чу шумолене в стаята на Кристина, вратата се отвори и на прага се появи сестра му по нощничка, още сънena, но жадна за нови приключения – също като него. Награби изненадания и щастлив Сам и го придърпа вътре в стаята.

– Здравсти, Сами – почна да го мачка и презгръща, заливайки се в смях.

Такава си беше тя – дванайсетгодишната Кристинка със златните шини, които носеше още от зимата, за да ѝ се изправят зъбките.

– Ела, ще си играем на подводница – предложи, без да се помайва. – Ето, това е подводницата, ще плуваме с нея дълбоко в морето. – метна се заедно с братчето си на леглото и покри и двамата с юргана. – Виждаш ли онази акула? Пазете се! Акула!

за да види акулата, но друго му беше ясно: започваше още един приказно хубав ден.

2

Ема се събуди в осем и половина. Ема беше близначката на Кристина. Винаги си поспиваше повече от сестра си – освен другото и защото стаята ѝ беше по-навътре в коридора, затова Самуел при утринната си обиколка се отбиваше първо при Кристина.

На Ема хич не ѝ харесваше, че трябва да спи чак в дъното и сама. Понякога вечер се преместваше при Кристина – тайно, за да не разбере майка им. В тези случаи сестрите спяха в едно легло, даже по-скоро една върху друга; никой друг освен тях не можеше да спи в такава поза, дори майка им не вярваше, че се наспиват добре така, и по принцип не им го разрешаваше. А всъщност те го бяха научили още в нейния корем.

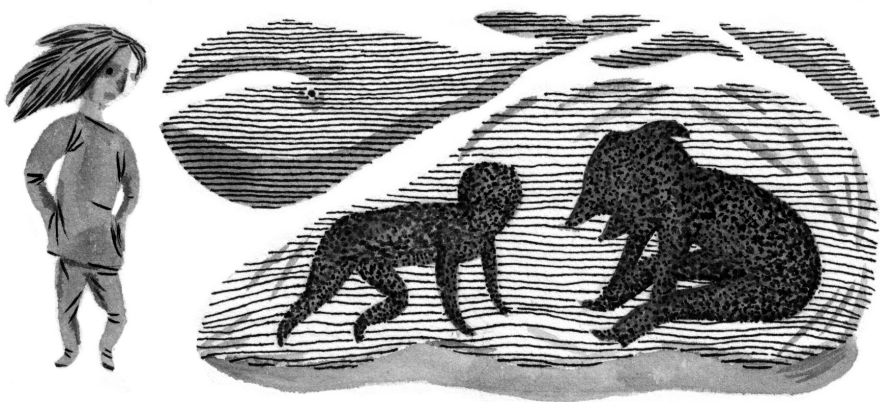
Ема се протегна в леглото и разчепка пълнежа на втората възглавница. Хвърли поглед на цветята, които не пропускаше да полее старателно и които, подхранвани от светлината от покривните прозорци на мансардната ѝ стаичка, растяха като луди. Най-много от всичко ѝ се искаше да продължи да се излежава и да мечтае. Но от стаята на Кристина се носеха приглушени звуци от някаква тайнствена игра. Не стига, че Кристина спи по-близо до мама, ами и си играе първа със Самуел! И пак няма да иска да включи нея, Ема!

Скочи от леглото, тъй бързо, че главата ѝ се замая. Но почти веднага се съвзе и отвори енергично вратата. При всички изброени преимущества на стаята на Кристина тя обикновено забравяше един съществен недостатък: беше много по-малка от нейна-

та собствена. Затова сега още с влизането Ема се озова буквално над издутия юрган, под който нещо се фъчкаше насам-натам и се кикотеше. Чу приглушения вик на Самуел:

– Ким! Ето там има ким! Ще ни погълне!

– Какви ги дрънкаш, не съм ти никакъв ким – разсърди се Кристинка, но само наужким.

Ема не можеше да изтърпи такава врява. Смъкна юргана от двамата и намусено ги смъмри:

– Ей, вие двамата, не ви ли хрумва, че нашите може би още спят? Трябва ли да вдигате такъв шум?

– Олеле, внимавай, това е кимът! – показва ѝ Кристина шините си и презърна здраво Сам, сякаш за да го защити.

Това вече дойде в повече на Ема. Въпреки че сама бе призовала за тишина, сега се разкрещя:

– Какво си позволявате вие двамата, ама ха! В събота сутринта!

През уикендите Крицоф се наспиваше за цялата седмица. Отдавна бяха минали времената, когато ставаше най-рано от всички. През последните месеци все се чувстваше отпаднал. Толкова отпаднал, че му беше трудно да слезе по пречките от горното легло и оставаше да полежи, макар и буден. Понякога му беше трудно дори да проговори. А това вече беше тревожен сигнал, защото преди говореше неспирно – до момента, когато мутирацията му глас, изпъстрен с фалцети, започваше да гразни родителите им и те му се скарваха да млъкне.

И тази сутрин легеше в леглото отпуснат, почти безжизнен. Не му се правеше нищо. Но все пак забеляза, че Самуел отново не е затворил вратата на излизане. Ядоса се. Та брат му е почти на шест! Как така още не може да затваря вратата?

Само че техните все го защитаваат, все му прощават. Самуел е несправедливо привилегирован.

Най-после Крицоф все пак слезе по стълбичката. Желанието да насоли хубавичко братчето си му беше силен стимул. Иначе момчето нямаше никакви очаквания от днешния ден.

В хола го посрещнаха сестрите му, увлечени в буйна игра.

– Ела да си играем на подводница! Гледай сега: всичко това е море, това е морска яма, а ние сме се потопили отгоре, от тази скала.

– Ела, качи се и ти на подводницата – врънкаше го и Сам.

– Пак не си затворил вратата! – скастри го вместо това Крицоф. – Колко пъти съм ти казвал да я затваряш! Имам нужда да си отспивам.

Само че малкият вече не го слушаше, погълнат от играта със сестрите им.

– Какво, тръгваш ли с нас? – попита го още веднъж Ема.

– Хубаво де, от мен да мине – измърмори с досада Крицоф и приседна при останалите на дивана. Играта изобщо не му се виждаше забавна. От друга страна, беше по-добре от нищо. – Аз ще бъда капитанът – предложи скромно.

– А, не, тук аз съм капитанът! – изпъчи се театрално Кристина.

– Защо да не съм капитан, нали съм най-голям? – тросна се Крицоф обидено.

– Защото това е моя подводница – заинати се Кристина. – Ти ще бъдеш, например... например... артилерист – хрумна ѝ.

Ама че вселенска глупост. Крицоф не понасяше неточности.

ниците да има оръдия? Как ще стреляш от оръдие под водата? Подводниците имат торпеда.

Кристина обаче не се впечатляваше от такива дребни.

– Ами тогава ще стреляш с торпедо, чудо голямо!

– Няма пък, искам да съм капитан! – взе да врънка своенравно и неособено мъжествено Крицоф. – Хайде, моля ви се.

Намеси се и Ема:

– Ще стреляш с трипеда и край!

– С торпеда, не с трипеда – бранеше Крицоф малкото, което му бяха отпуснали.

– Аз пък ще съм юнга! – провикна се Сам.

– На подводниците няма и юнги.

– Ох, стига де – разсърдиха се сестрите им. – Все тая е!

– Не е все тая. Идете да питате татко, и той ще ви каже, че изобщо не е все тая.

– Тамко още спи – почука Ема по челото си. – Нали не искаш да го будим за такова нещо?

– Тогава питайте мама, щом татко още спи – упорстваше Крицоф.

– И мама не се е събудила.

Крицоф се сепна:

– Чакай, да не искаш да кажеш, че нашите още спят при целия този шум? Шегуваш ли се?

Тук нещо не беше наред. Холът не беше презграден, в него се чуваше всичко от спалнята горе. Но на Кристина ѝ бяха дошли до гуша заяжданията на Крицоф.

– Събота е, нашите имат нужда да се наспят! – развика му се. – Знаеш ли колко работа имаха през седмицата? А трябва и през цялото време да се грижат за нас. Затова сега просто си отспиват. Ако не ни вярваш, иди сам да видиш.

Първата, която се затъжи за майка им, беше Кристина. Играта на подводница вече не ѝ беше интересна – имаше чувството, че Кристоф и Ема са си присвоили идеята ѝ и за нея вече няма място. Опитва се да примами малкото си братче:

– Искаш ли да си играем двамата в твоята стаичка?

Но глупчото Сам не искаше – не, та не! Харесвало му да си играе на подводница. „Ама че неблагодарник“, помисли си Кристина. И точно това беше моментът, когато се сети за майка си. Само нейната близост, разбиране и подкрепа можеха да изгладят тая черна несправедливост. Да бъде сама близо до мама, поне за малко да е единствена и най-любима за нея.

Кристина издебна момент, в който никой не ѝ обръщаше внимание, и тихо се качи горе. Щом се озова в спалнята, до леглото на родителите си, които явно още спяха, я затисна чувство на самота. Сякаш мястото ѝ не беше нито долу при братята и сестричката ѝ, нито тук, горе, при майка ѝ и баща ѝ.

Момичето направи две несмели крачки, приведе рамене и опъна глава напред.

– Мамо – проговори тихичко, – мамо.

Нищо не помръдна. Родителите ѝ продължаваха да дишат спокойно, равномерно. Дясната ръка на майка ѝ лежеше върху завивката: гладката ѝ, нежна кожа сияеше на светлината, а красивото ѝ, ласкаво лице с изразителен нос почиваше върху възглавницата.

– Мамо – изрече Кристина, този път малко по-високо. – Мамо... Мамо...

Повтаряше думата отново и отново, но все още полугласно – не можеше дори пред себе си да признае,

че иска да събуди майка си; о, не, няма такова нещо, само проверява дали наистина спи. Но със сигурност вече не спи и след миг ще чуе гласа ѝ.

– Мамо...

Нищо. Обикновено в този момент майка ѝ вече отдавна се беше протегнала и отворила очи. Или поне правеше приканващ жест и повдигаше завивката, за да може Кристинка да се пхне при нея. Или поне татко ѝ се събуждаше и строго изшъткваше: “Не виждаш ли, че мама спи? Шшшт!”.

Този път обаче нищо от това не се случи. Затова раменете на Кристина увисваха все повече. Чувстваше се изоставена и предадена. През откrehнатия покривен прозорец вътре долитаха песните на птиците, освежени от вчерашния дъжд, влизаше и уханият пролетен въздух, а върху снежнобелите завивки падаха топли слънчеви лъчи. Но сякаш всичко това не се отнасяше до Кристинка. Светът ѝ се беше стеснил до едно-единствено отчаяно чувство на самота, изразено с приглушената думичка „мамо“.

5

Към обяд децата огладняха. Сам си взе от хладилника плодово кисело мляко, а Крищоф си намаза филия

с масло и мед. Ема и Кристина (която междувременно беше забравила за тъгата) си препекоха филийки. И всички бяха вече весели и щастливи. Непробудният сън на техните започна да им се вижда забавен.

– Как така не им се е допишало? – хрумна му на Сам.

– Нали, и аз това се чудя – подхвана хрумването му Ема. – Да не вземат да се напишкат в леглото?

– Аз мисля – засмя се и Кристина, – че родителите не се напикават. По-скоро ти се напикаваш.

Самуел много се засягаше от такива приказки.

– Не се напикавам! Ти си тая, дето се напикава! – изкрещя яростно и започна да налага Кристина с юмручета.

Тя отмести стола си и се сборичка с него, ала само наужким. Накрая му направи такава хватка, че да не може да я удрия, и го плесна галъвно по бузките. Самуел обаче все още беше бесен и се мятеше как ли не, за да се изтръгне. Много мразеше такива моменти. Никак не му харесваше да е все най-малкият. Искаше да побеждава, да е силен като тях. Изведнъж се натъжи ужасно. Нацуни устнички:

– Ти си много гадна.

– Кристина! – намеси се Ема. – Трябва ли всеки път да му го връщаш?

